

BIULETYN GAZOWY

184

LIGI OBRONY POWIETRZNEJ ; PRZECIWGAZOWEJ
M I E S I Ę C Z N I K

Redaktor: *Dr. ZDZISŁAW MELIŃSKI*
Wierzbowa 9. Tel. 562-20.

Wydawca: **ZARZĄD GŁÓWNY L. O. P. P.**
Warszawa, Wierzbowa 9.

ROCZNIK IV

ROK 1933

Biblioteka Jagiellońska

1002157332

WARSZAWA

1934

S P I S R Z E C Z Y

ORGANIZACJA OBRONY PRZECIWLOTNICZO-GAZOWEJ

	<i>Str.</i>		<i>Str.</i>
Anglja.		Organizowanie kursów dla o.p.l. i o.p.g. przez „Les Assistantes du devoir national“	16
Ludność cywilna a wojna gazowa	28	Zasady organizacji obrony na wypadek niebezpieczeństwa lotniczego	17
Służba obserwacyjno-meldunkowa	60	Zagrożenie lotnicze, a organizacja o. p. l. g. we Francji	28
Organizacja o. p. l. g.	88	Francuska Liga Obrony Powietrznej	23
Nowa maska przeciwgazowa	111	Rola armji w przysposobieniu ludności cywilnej do o. p. l. g.	39
Austrja.		Obrona ludności cywilnej przed napadami lotniczo-gazowemi	39
Ćwiczenia o. p. l. g.	136	Przygotowanie obrony przeciwlotniczo-gazowej	58
Belgja.		Nowy statut wojsk lotniczych	59
Obrona powietrzna w Belgji	17	Szkolenie ludności cywilnej	59
Maski przeciwgazowe	39	Bierna o. p. l. g. Paryża	59
Obrona przeciwlotniczo-gazowa ludności cywilnej	59	Ćwiczenia o. p. l. g. w Lyonie	80
Ćwiczenia o. p. l. g. w Leodjum.....	99	Obrona bierna Paryża	80
Instrukcja w sprawie zaopatrzenia ludności cywilnej w sprzęt przeciwgazowy	111	Wyszkolenie w o. p. l. g.	87
Czechosłowacja.		Podział pracy	87
Obrona Pragi przed napadem lotniczym ...	40	Ewakuacja ludności cywilnej	88
Danja.		Koncesjonowanie fabrykacji i handlu sprzętem przeciwgazowym	88
Obrona przeciwgazowa	138	Ćwiczenia w Tulonie	111
Estonja.		Obrona bierna ludności cywilnej	111
W każdym domu schron przeciwgazowy	125	Obrona przeciwpożarowa	111
Francja.		Holandja.	
Obrona powietrzna we Francji	4	Holenderska instrukcja obrony przeciwlotniczej czynnej	17
Zajmujące ćwiczenia obrony powietrznej w Pas-de-Calais	5	Obrona powietrzna w Holandji	39
Cywilna Szkoła Obrony Przewietniczo-Gazowej w Nantes	16	Organizacja o. p. l. g.	138
Obrona bierna przed możliwem bombardowaniem z samolotu	16	Italja.	
		Maski przeciwgazowe	40
		Tunele jako schrony	60
		Ustawa o zaopatrywaniu ludności cywilnej w maski przeciwgazowe	80
		Rozwój organizacji obrony	89
		Organizacja obrony	125
		Ćwiczenia o. p. l. g. w Medjołanie	146

Japonja.

Fabrykacja chemicznych środków bojowych	60
Organizacja o. p. l. dużego ośrodka	138
Manewry o. p. l.	139

Niemcy.

Organizacja obrony przeciwlotniczo-gazowej w przemyśle niemieckim	2
Zagadnienie ewakuacji wielkich miast w razie zagrożenia lotniczego	13
Ćwiczenia obrony przeciwlotniczej w Kilonji 5 i 6 września 1932 r.	14
Obrona przeciwlotnicza wybrzeża morskiego	14
Otwarcie Cywilnej Szkoły Gazowej w Dreźnie	14
Wyniki pracy Rady OPLG. miasta Berlina	14
Berlin posiada już 10 sklepów detalicznych, sprzedających maski	21
Lekarze niemieccy a obrona przeciwgazowa	25
Ćwiczenia o. p. l. g. kliniki uniwersyteckiej w Kilonji	26
Obrona przeciwgazowa szpitala	26
Ćwiczenia obrony powietrznej w Kassel	26
Lekarze a o. p. l. g. w Hamburgu	26
Zakłady oczyszczania miasta w służbie obrony przeciwlotniczej	27
Obrona ludności cywilnej w Altonie	27
Kanalizacja miejska a obrona przeciwlotniczo-gazowa	27
Kurs kierowników o. p. l. g. staraniem pogotowia technicznego w Hamburgu	27
Napad lotniczy na Essen	27
Kurs obrony p. l. g. dla kobiet	27
Niemieckie straże pożarne w służbie o.p.l.g.	27
Reorganizacja Obrony Powietrznej	37
Obrona przeciwlotniczo-gazowa ludności cywilnej	37
Obrona przeciwlotniczo-gazowa w szpitalach	37
Lekarze a O.P.L.G.	38
Ćwiczenia o. p. l. g. w Hanowerze	50
Samobrona zastosowana w organizacji obrony przeciwlotniczej	51
Ocena doświadczeń niemieckich ćwiczeń o. p. l. g.	51
O.P.L.G. lekarzy w Karlsruhe	55
O.P.L.G. w szkołach	55
O.P.L.G. na uczelniach akademickich	55
Domowi kierownicy o. p. l. g.	56
Ćwiczenia o. p. l. g. w Krefeld	56
Opanowanie organizacji o. p. l. g. przez hitle- rowców	56
Obrona przeciwlotniczo-gaz. portu w Ham- burgu	56
Szybki rozwój organizacji obrony powietrz- nej w Hamburgu	57
O.P.L.G. w Kolonji	57

Str.

Ćwiczenia o. p. l. g. pogotowia technicznego w Magdeburgu	57
Zupełna reorganizacja cywilnej obrony po- wietrznej	74
O.P.L.G. wybrzeża morskiego (w Cuxhaven, w Wilhelmshaven, w Szczecinie)	78
Prezes Państwowego Związku Obrony Po- wietrznej (R. L. B.) o jego zadaniach	85
O.P.L.G. w szkołach	85
Ocena ćwiczeń nadmorskich	86
Wyszkolenie kobiet	86
Techniczne przygotowanie o. p. l. g.	86
Koncesjonowanie sprzedaży sprzętu o.p.l.g.	86
O.P.L.G. w szkołach	97
Wielkie ćwiczenia na Śląsku	97
Ćwiczenia o.p.l.g. w Monachjum	98
Organizacja domowych straży pożarnych	109
Pokaz bomb zapalających	109
Szkoły O.P.L.G.	121
Schrony przeciwlotnicze	121
Reorganizacja zakładów Auera	133
Ćwiczenia drużyn odkażających	134
Subwencjonowanie budownictwa o. p. l. g.	145
Ulgi podatkowe	145

Norwegja.

Obrona powietrzna w Norwegji	7
------------------------------	---

Rumunja.

Obchód pięciolecia istnienia Ligi Obrony Przeciwgazowej i Przeciwlotniczej	29
Akcja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	125
Zasady szkolenia patroli rozpoznawczych i drużyn okazażających	137
Instrukcja techniczna patroli rozpoznawczych	143

Stany Zjednoczone A. P.

Zaprowadzenie gazów bojowych w milicji St. Zjedn. Ameryki Północnej	40
Obrona czołgów przed gazami bojowymi	60
Wyższa Szkoła Przemysłu Wojennego	89

Szwajcarja.

Obrona ludności cywilnej	29
Obrona przeciwgazowa ludności cywilnej	40
Obrona przeciwgazowa ludności cywilnej	88
Wojskowa instrukcja gazowa	88

Sowiety.

Bojowe przygotowanie Ossoaviachima	15
Pracujące kobiety — rezerwy obrony	28
O przygotowaniu ludności cywilnej do obro- ny sanitarnej	38

Str.

Przygotowania kadr personelu obrony przeciwlotniczo-gazowej	57
Organizacja oddziałów samoobrony o. p. l. przez Ossoaviachim	79
Zaopatrzenie w sprzęt oddziałów o. p. l. w 1933 r.	87
Zagwarantowanie bojowego przygotowania oddziałów obrony przeciwlotniczej Ossoaviachima	98
Metodyka wyszkolenia obserwatora służby obs.-meld.	121
Zadania i sposoby przygotowania specjalnych służb o. p. l. biernej	135
Ruch w punkcie o.p.l po zgaszeniu świateł..	146
Służba przeciwpożarowa punktu o.p.l.	146

Str.

Turecja.

Wytwórnia masek przeciwgazowych	126
---------------------------------------	-----

Węgry.

Organizacja obrony ludności cywilnej	89
--	----

Głosy prasy zagranicznej. Wystawy.

Niemcy o L.O.P.P.	9
Niemcy o L.O.P.P.	34
Wiadomości o Polsce	21
Wystawa higieny przemysłowej w Zurychu .	21
Wystawy o. p. l. g.	68

TECHNIKA OBRONY PRZECIWIW. LOTNICZO - GAZOWEJ

Schrony i pomieszczenia uszczelnione.

Wentylacja schronów	5
Rola garaży w obronie przeciwlotniczej	6
O schronach przeciwlotniczych	17
Przenośny wentylator wraz z filtrem	18
Chodniki podziemne jako środek obrony przeciwlotniczej	20
O działaniu bomb kruszących	20
Doświadczenia nad schronami przeciwlotniczo-gazowymi	29
Uszczelnienie okien	34
Obrona przeciwlotniczo-gazowa a zagadnienia gospodarki budowlanej	41
Rola stali w budownictwie z punktu widzenia o. p. l. g.	41
Wskazówki przy urządzeniu schronów	43
Praktyczna budowa schronów	43
Zasady wentylacji schronów	44
Mokra glina jako środek uszczelniający	61
Uszczelnianie drzwi i okien	62
Zagadnienia budowlane	89
Schrony przeciwgazowe	91
Urbanistyka i architektura a zagrożenie powietrzne	92
Rowy ochronne	100
Rowy ochronne	112
Pokazowy schron przeciwlotniczo-gazowy w Berlinie	129

Alarm i sprzęt alarmowy.

Nowy niemiecki aparat alarmowy	7
O sygnalizacji alarmu lotniczego	8
Nowy aparat alarmowy	62
Aparaty alarmowe	70
Praca dzielnicowego posterunku służby alarmowo-rejestracyjnej	102
Doświadczenia z aparatami alarmowymi ...	126

Maski, aparaty tlenowe i pochłaniacze.

Doświadczenia z pochłaniaczami przeciwdymowemi	7
Pokrowiec na pochłaniacz	19
Specjalny pochłaniacz na tlenek etylenu ...	19
Gwizdek alarmowy przy masce	19
Wpływ kształtu i rozmiarów pochłaniacza na jego skuteczność	22
Zaopatrzenie ludności cywilnej w maski ...	41
Pochłaniacz z zaworem wydechowym	62
Pochłaniacz CO	62
Improwizowane pochłaniacze gazów i dymów trujących	63
Nietłukące się szkło (triplex) dla masek przeciwgazowych	64
Normalizacja rozmiarów masek przeciwgazowych	91
Wpływ kształtu i rozmiarów pochłaniacza na jego skuteczność	91
Pochłaniacz CO	91
Mikrofon w masce przeciwgazowej	149
Nowy aparat Drägera K. G. 130	150

Rozpoznawanie i wykrywanie.

Rozpoznawania gazów trujących zapomocą zmysłu powonienia	7
Zatrucia paszy iperytem	113

Odkazanie.

Odkazanie urządzeń maszynowych	8
Konieczna potrzeba specjalnego wozu dla sprzętu o. p. l. g.	19
Zagadnienie odkazania i oczyszczania sprzętu przeciwgazowego	21
Wojenne sposoby odkazania	30
Indywidualny pakiecik przeciwiperytowy ...	101
Jak pracuje punkt sanitarny obrony przeciwgazowej	129

Str

Centralizowanie zaciemniania światła zapo- mocą urządzeń elektromagnetycznych	8
Zaciemnianie miast przy napadach lotniczych	8
Dymy na współczesnych polach bitew	45
Pokojowe zastosowanie sztucznej mgły	64
Próby maskowania	152

Różne środki obrony.

Najnowsze zdobycze wojennej elektrotechniki	65
Elektroakustyczny aparat podsłuchowy „Sfe- roskop“ M. F.	140
Nowe działo przeciwlotnicze	131

Zatrucie wywołane absorpcją gazów przez powierzchnię ciała ludzkiego	7
Fabrykacja iperytu	9
Wybuch fosgenu na Uniwersytecie w Halle	9
Bomby zapalające dla celów wyszkolenia lud- ności w obronie przeciwpożarowej	21
Bomby kruszące czy bomby gazowe	45
Chemiczne środki napadów lotniczych	65
Przemysłowe kolosalne „pięciocieńca“	68
Technika obrony przez rozpylanie bojowych środków chemicznych z powietrza	82
Przebijacze masek	126
Przemysł naftowy a bomby termitowe	151

DZIAŁ LEKARSKI

Toksykologia chemicznych środków walki ..	32	Obrona przeciwlotn.-gazowa szpitali w Rosji	83
Pierwsza pomoc w zatruciach gazami	33	Pierwsza pomoc po zatruciu gazem świetlnym	84
Działanie gazów bojowych na ustrój ludzki .	33	Przyczyny organiczne kontuzji powietrznej.	84
Leczenie zatruc gazami bojowymi	33	Podawanie podskórne tlenu	84
Działanie wysokich dawek „koraminy“ przy zatruciach tlenkiem węgla	33	Leczenie zatruc arsenowych	84
O znieczuleniu podtlenkiem azotu	46	Walka z zadymianiem miast	92
O stosowaniu Granugenolu	46	Koramina jak odtrutka	93
Ostatnie wyczyny lotnictwa sanitarnego ...	46	W sprawie przewlekłego zatrucia dwusiarcz- kiem węgla	93
Jakie niebezpieczeństwa grożą górnikom? ..	47	Zatrucie dwusiarczkiem węgla	93
Leczenie płatowego zapalenia płuc tlenem i dwutlenkiem węgla	47	Zatrucie spowodowane tolnolem u robotników	93
Nowe wskazania do stosowania Granugenolu- Knoll	47	Zatrucie parami benzyny	94
Ochrona uszu w lotnictwie	47	Zatrucie tlenkiem węgla a transfuzja krwi..	94
O wykrywaniu drobnych ilości tlenu węgla w powietrzu	47	Związek przyjaciół lotnictwa sanitarnego ..	94
Wysokie dawki „Coramin“ przy zatruciach .	47	Spadek ciśnienia krwi przy oddychaniu czy- stym tlenem	94
Miejscowe leczenie uporczywych owrzodzeń insuliną	66	Nowy prosty sposób upuszczania krwi z żyły	94
Błędy, niebezpieczeństwa i nieprzewidziane powikłanie w oparzeniach	66	Białaczka benzolowa	95
Jak przyspieszyć leczenie owrzodzeń skór- nych?	66	Wojna bakteryjna	104
Leczenie „Immeniną“ procesów zapalnych na skórze	66	Zawodowe zatrucia arsenem	104
Zwiększona skłonność do zakrzepów wskutek chemicznego zatrucia się gazami spali- nowymi motorów	66	Leczenie oparzeń silnymi roztworami taniny	105
Zmiany na zwłokach po zatruciu kwasem pruskim	67	O użyciu maści „Pankrederma“	105
Środki nasercowe i użycie ich przy zatruciach	67	Leczenie oparzeń taniną	105
Przewlekłe zatrucie tlenkiem węgla	67	Zatrucia arsenowe	106
Czy istnieje chroniczne zatrucie tlenkiem wę- gla?	67	Leczenie ciężkich oparzeń	106
Czy może wystąpić chroniczne zatrucie tlen- kiem węgla?	67	Leczenie dwutlenkiem węgla metodą Yandell- Hendersona	106
		Chemiczne leczenie uszkodzeń skórnych	106
		Ubożne działanie leków	107
		Uszkodzenia spowodowane tolnolem	107
		Uwagi o ćwiczeniach w obronie chorych przed gazami w szpitalach	107
		Transfuzja krwi po oparzeniach	107
		Praktyczne znaczenie kamfory i t. zw. środ- ków zastępczych kamfory	107
		Taktyka sanitarna wewnątrz kraju	116
		Leczenie ciężkich i dużych oparzeń	116

	<i>Str.</i>		<i>Str.</i>
Leczenie blizn po oparzeniach	116	Zatrucie skóry spowodowane czarnymi rękawiczkami	142
Zadania lekarza w o.p.l.g.	117	Śmiertelne zatrucie oseska rezorcyną	142
Organizacja sanitarna obrony przeciwlotniczo-gazowej	118	O zatruciach tlenkiem węgla	142
Zatrucie ciężkimi metalami	131	Postępowanie przy ostrym obrzęku płuc ...	142
Kliniczne próby stosowania arsenu przez skórę	141	Porażenia ołowiowe	142
Leczenie zatrutych weronalem	141	Punkt ratowniczy w obronie przeciwlotniczej	153
Leczenie oparzeń	141	Przyczynę do leczenia oparzeń taniną	154
Studjum krytyczne o punktach ratowniczych	141	Śmiertelne zatrucie gorzkimi migdałami ..	154
		Zatrucia	154

ZASOPISMA i WYDAWNICTWA

<i>Hunke Heinrich, dr.</i> — Luftgefahr und Luftschutz — Berlin, Verlag E. S. Mittler Sohn 1932	9	<i>Richters C. E., płk. weterynarz dr.</i> — Die Tiere im chemischen Kriege.—Verlagsbuchhandlung von Richard Schaetz — Berlin 1932	49
<i>Hampe Erich</i> — Der Mensch und die Gase — Berlin — Steglitz, Roeder Verlag, G.m.b.H. 1932	10	<i>Frankenberg Helmut von, dr.</i> — Luftschutzrecht — Universitätsverlag von Robert Noske — Lipsk 1933	68
<i>Clury F., dr. prof.</i> — Anweisung für die Ärzte bei dem Gasschutzdienst. — Nakładem Niemieckiego Czerwonego Krzyża. — Berlin 1932	70	<i>Montrym-Zakowicz dr.</i> — Ogólne zasady ratownictwa. przeciwgazowego ludności cywilnej. — Nakładem Zarządu Głównego P. C. K. — W-wa 1933	68
<i>Dział Prasowy Firmy Dräger</i> — Dräger Gasschutz im Luftschutz — Lubeka 1932 ...	11	<i>Marynowski Zdzisław, kpt.</i> — Drużyny odkazające. — Wydawnictwo Szkoły Gazowej. Warszawa 1934	155
<i>Bartel Zygfryd, kpt.</i> — Pogadanki z obrony przeciwgazowej. — Wydawnictwo Szkoły Gazowej. — W-wa 1933	22	<i>Gibrin kpt.</i> — <i>Louis Simon</i> — Album National L'Antigaz — Charles Lavauzelle & Cie, Paris 1933	96
<i>Ruff dr. i Fessler dr.</i> — Gasschutz... Gashilfe gegen Giftgase.—Verlag Alwin Fröhlich — Lipsk 1932	23	<i>The War Office</i> — Manual of Treatment of Gas Casualties. — The War Office. — London 1930	96
<i>Zangger Gr. H., prof.</i> — Die Gasschutzfrage. —Verlag Hans Huber — Bern 1932	23	<i>Królikiewicz Stanisław, mjr. dypl.</i> — Obrona przeciwlotnicza — W-wa 1933	108
<i>Jasiński Walery, ppłk. dypl.</i> — Taktyczne użycie broni chemicznej.—Warszawa—Wydawnictwo Szkoły Gazowej — 1933	34	<i>Zarząd Główny P. C. K.</i> — Tymczasowa organizacja i program kursów z ratownictwa i obrony przeciwgazowej	108
<i>Wirth dr.</i> — <i>Muntsch dr.</i> —Die Gefahren der Luft und ihre Bekämpfung.—Verlag Georg Stilke — Berlin 1933	35	<i>Zarząd Główny P. C. K.</i> — Co każdy członek drużyny ratowniczej P. C. K. wiedzieć powinien o gazach bojowych? — Nakładem Zarządu Głównego P. C. K. — Warszawa 1933	108
<i>Ohlenhof C. i H. von</i> — Selbstschutz im Luftschutz. — Volksschutz Verlag — Berlin, Wilmersdorf 1933	35	<i>Krzewiński Ludwik, dr. med.</i> — Pierwsza pomoc w zatruciach gazami bojowymi. — Lwów-W-wa — 1933	142
<i>Camentron, kpt.-lekarz</i> — Le Danger Aéro-Chimique—Charles Lavauzelle & Cie, Editeur — Paris 1933	36	<i>Humery René</i> — La lutte contre les fumeés, poussières et gaz toxiques — Dunod, Paris 1933	143
<i>Lustig Aleksander, prof.</i> — Patologja ogólna i klinika zagazowań bojowych. — Nakładem Zarządu Głównego P. C. K. — W-wa 1933	36	<i>Sartori M. dr.</i> — Chimica delle sostanze aggressive. — Editore Ulrico Hoepli. — Milano 1933	143
<i>Maczyński Henryk, kpt. inż.</i> — Chemja i technologja gazów i dymów bojowych. — Wojskowy Instytut Wydawniczy — W-wa 1933	48		

<i>Krupiński Bolesław, inż.</i> — Obrona kopalń. — Sosnowiec 1933	155
<i>Reichsverband Industrieller Bauunternehmungen.</i> — Luftschutz - Eisenbetonbau. — Nakładem Reichsverband Industrieller Bauunternehmungen E. V. — 1933	156

<i>Str.</i>	<i>Utermark Walter dr.</i> — Die chemischen Kampfstoffe und die Industriegiftstoffe. — Otto Meisners Verlag, — Hamburg 1933 ..	156
	<i>Benary Albert</i> — Luftschutz — Reclams Uni- versalbibliothek — 1933	156

PATENTY ZAGRANICZNE

Patenty Czechosłowackie.

732, 606 — Substancja do napełniania masek przeciwgazowych	49
---	----

Patenty Duńskie.

42, 631 — Zadymianie	69
----------------------------	----

Patenty Francuskie.

724, 570 — Filtr do aparatów oddechowych .	36
729, 073 — Sposób fabrykacji masek prze- ciwgazowych	49
732, 606 — Substancje do napełniania masek przeciwgazowych	49
735, 726 — Sposób produkcji szybek do ma- sek przeciwgazowych nie zachodzących mgłą	69
745, 579 — Sposób uszczelniania mieszkań .	96
742, 425 — Pochłaniacz koloidów do masek przeciwgazowych	120
12 i 553, 235 — Fabrykacja czystego węgla nie zawierającego popiołu	144

Patenty Holenderskie.

61 a, 553, 167 — Maska przeciwgazowa	141
--	-----

Patenty Niemieckie.

26 b, 549, 456 — Masa porowata, służąca do przyjmowania i utrzymywania płynów, ga- zów i par w stanie skroplonym, względnie w roztworach	12
30 i; 547, 048 — Metoda oczyszczania powie- trza z produktów rozkładu czterochloru węgla	12
61 a, 19, 550, 025 — Zamknięty aparat tlenowy	12
61 a, 19, 552, 137 — Filtr dymowy oraz jego fabrykacja	12
61 a, 19, 551, 671 — Maska przeciwgazowa z materiału elastycznego	12
61 a, 1215, 224 — Zawór wydechowy	12
61 a, 1215, 812 — Chłodnica powietrzna dla aparatu tlenowego	12
61 a, 1955, 358 — Aparat do sprawdzania i mierzenia szczelności aparatów tlenowych	12
61 a, 19560 572 — Przyrząd, wskazujący wy- czerpanie się katalizatora	12
72 g, 7563 346 — Urządzenia w schronach przeciwgazowych	24
72 g, 7563 347 — Urządzenia w domach po- siadających pomieszczenia uszczelnione ..	24

72 g, 7561, 473 — Przyrząd do uzyskania większej wydajności aparatu do wytwarza- nia sztucznej mgły	24
78, 1562, 372 — Sposób wytwarzania bomb zapalających	24
78 d, 1562, 731 — Sposób wytwarzania ciśnie- nia przy aparatach wydzielających sztucz- ną mgłę	24
61 a, 19 D, 57265 — Aparat oddechowy z wen- tylem automatyczno-płucnym	24
61 a, 19 D, 18830 — Maska z elastycznego ma- terjału	24
556, 608 — Metoda fabrykacji mas chłonnych do pochłaniaczy	36
72 g, 7/02 St. 48571 — Schron przeciwgazowy	50
45 h, 1198, 458 — Urządzenie do automatycz- nego otwierania i zamykania okien, klap i szybów	96
576, 042 — Wymienne masy chłonne, służące do odświeżania powietrza	120
72 d, 1261, 089 — Pociiski wytwarzające mgłę drażniącą	120
72 d, 1261, 231 — Nabój napełniony substan- cjami drażniącymi	120
30 i, 556, 608 — Sposób fabrykacji mas chłon- nych dla pochłaniaczy przeciwgazowych ..	144

Patenty Sowieckie.

23, 208 — Mieszanka do wytwarzania sztucz- nej mgły	69
--	----

Patenty Szwajcarskie.

146, 835 — Fabrykacja tkanin odpornych na działanie iperytu i innych podobnych che- micznych środków bojowych	36
---	----

Patenty Stanów Zjedn. Ameryki Półn.

12 i 549 647 — Termiczny rozkład przy po- mocy katalizatora gazów, zawierających CO	12
1, 819, 184 — Aparat i sposób wytwarzania sztucznej mgły	36
1, 864, 754 — Produkcja mieszanki, służącej do wytwarzania mgły drażniącej	36
1, 878, 394 — Substancje do napełniania ma- sek przeciwgazowych	50
1, 878, 488 — Zadymianie gazami drażniące- mi zapomocą naboju i granatów ręcznych	70
1, 895, 764 — Sposób i aparat do wytwarzania sztucznej mgły	120